

**Møllerdammen Naturbarnehage
2025-2026**

Møllerdammen Naturbarnehage, Hvitvingfossveien 350, 3089 Holmestrand
mollerdammen@yahoo.no Tlf: 97113656

ÅRSPLAN GODKJENT AV SU; 18.08.25

Visjon

«Gode opplevelser og varige minner».

Innhold:

Velkommen til Møllerdammen Naturbarnehage	side 3
Drift	side 4
Styret og SU	side 4
Samarbeidspartnere	side 4
Rammer for barnehagens drift	side 5
Barnehageloven	side 5
Formålsparagrafen for barnehagen	side 5
Barnehagens visjon og verdisyn	side 6
HMS	side 7
Foreldresamarbeid	side 8
Barnehagens innhold	side 9-27
Satsningsområder	side 9
Livsmestringskompetanse	side 10
Språklig kompetanse	side 11
Traume forståelse og traumebevisst omsorg	side 12
Digital kompetanse	side 13
Voksenrollen	side 14
Tilvenning og overganger	side 15
Læring	side 15
Omsorg	side 16
Lek	side 16
Danning	side 17
Trafikksikkerhet	side 18
Fagområder	side 18-21
Kommunikasjon, språk, tekst	side 18
Kropp, bevegelse, helse	side 19
Kunst, kultur, kreativitet	side 19
Natur, miljø, teknikk	side 20
Etikk, religion, filosofi	side 20
Nærmiljø, samfunn	side 21
Antall, rom, form	side 21
Progresjon	side 22
Sosial kompetanse	side 23
Mobbing	side 23
Barns medvirkning	side 24
Smart oppvekst	side 24
Bærekraftig utvikling	side 25
Likestilling og likeverd	side 26
Pedagogisk dokumentasjon	side 27
Personalsamarbeid	side 28
Planlegging, dokumentasjon og evaluering	side 28
Mangfold	side 29
Tema for dette barnehageåret	side 30-31

Velkommen til Møllerdammen Naturbarnehage

Årsplanen

tar utgangspunkt i «Lov om barnehager med forskrifter» og «Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver» (www.kd.dep.no)

Møllerdammen naturbarnehage har 4 avdelinger.

Vi har aldersinndelte avdelinger. Nøtteliten for 1 åringer, Kvisten for 2 åringer, Kongla for 3-4 åringer og Stubben for 5-6 åringer.

Åpningstiden er 06.45-17.00

Barnehagen har 5 planleggingsdager i året. Da er barnehagen stengt. Barnehagen har åpent påskeuka, men stengt jul- og nyttårsaften og romjula.

Plandager 2025/2026 er: 18.08.25, 03.11.25, 02.01.26, 06.02.26, 21.05.26

Sommerferie2025 er; Alternativene er; alt.1= uke 27-30, alt.2= uke 28-31, alt.3 = uke 29-32

Vi tar forbehold om at det er minimum 8 barn i barnehagen for å holde åpent det aktuelle alternativet.

Dagsrytmen;

06.45	Barnehagen åpner
07.30-8.30	Frokost, medbrakt matpakke
08.30-11.00	Ulike aktiviteter, frilek, lekegrupper, utelek, turer, samlingsstund
11.00/11.30	Lunsj, lages i barnehagen
12.00/12.30	Utetid/hvile for de yngste
14.00	Mellommåltid
	Frilek
17.00	Barnehagen stenger

Drift;

Eier:/Daglig leder: Renate Kjennerud, mobil 97113656
Vaktmester, kokk og sjåfør: Thomas Aastrøm
Spesial pedagog: Sandra R. Cakure

Nøtteliten 1 år	Kvisten 2 år	Kongla 3-4 år	Stubben 5-6 år
Mobil; 45396765 Avd.leder: Ida Andreassen Barnehagelærer; Christina M. Ibsen Pedagogiske medarbeider/fag-arbeider; Malin Torkildsen Jeliamer Jentoft Håkon Fogstad Løvli	Mobil; 46543840 Avd.leder; Christina Skillinghaug Barnehagelærer; Lill-Margrethe A. Nordhell Pedagogiske medarbeider: Trude Pedersen Kristian Kjørmo Maria Wenneck	Mobilnr; 41355167 Avd.leder: Mette M. Hørlyck Pedagogisk medarbeider; Sara Thorvaldsen Stine E. Lindquist Jeliamer S. Jentoft Iver Bjurgren	Mobilnr; 46508675 Avd.leder: Beate Kaldhussæter Barnehagelærer; Tone Laila Aas Hansen Pedagogisk medarbeider: Bjørnar Tollefsen Juliane Z. Slåtta

Styret og SU

Styret	SU
Leder: Renate Kjennerud Styremedlem: Thomas Aastrøm Styremedlem; Elise Skolem	Foreldrerepresentanter; Leder: Thea Killi-Brill Nestleder: Hilde Lamo Ansattes representanter: Renate Kjennerud Trude Pedersen

Samarbeidspartnere

Samarbeidspartnere	Kontaktpersoner
PPT (pedagogisk psykologisk tjeneste)	Line Solheim
Helsestasjon	Marte Feiring Sollid
Barnevern	Torild Eivik
BUPA Psykisk helsevern	Ingen spesielle Tove Askjær

Rammer for barnehagens drift

Møllerdammen Naturbarnehage AS drives etter Barnehageloven og Rammeplan for barnehager. Årsplanen gir informasjon om satsningsområder og nasjonale føringer. (www.kd.dep.no)

Barnehageloven

«Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og læringsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem.»

(Barnehageloven §1 Formål)

«Barnehagen skal gi barn grunnleggende kunnskap på sentrale og aktuelle områder. Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.»

(Barnehageloven §2 barnehagens innhold)

Formålsparagrafen for barnehager

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.”

Visjon og verdisyn

Visjon:

«Gode opplevelser og varige minner»

I Møllerdammen Naturbarnehage er visjonen vår mer enn bare ord – den er en rettesnor i alt vi gjør. Vi ønsker å skape en hverdag preget av trygghet, glede, mestring og utvikling for både barn og foreldre. Gjennom meningsfulle aktiviteter, gode relasjoner og rike naturopplevelser gir vi barna minner og erfaringer de kan ta med seg videre i livet.

For barna betyr visjonen å få være en del av en hverdag fylt med lek, læring og varme relasjoner. Når barna blir møtt med anerkjennelse, respekt og trygghet, skapes det rom for utforskning, kreativitet og mestring – og for magiske øyeblikk som setter spor.

For foreldrene handler visjonen om å føle seg trygge på at barnet blir ivaretatt i et inkluderende og profesjonelt miljø. Gode opplevelser for foresatte handler også om å bli møtt med åpenhet, dialog og tillit, og å være en naturlig del av barnets barnehagehverdag.

Vårt verdisyn

Vi bygger vår pedagogiske praksis på verdiene **omsorg, trygghet, anerkjennelse, respekt, mestring, opplevelse, glede og humor**. Disse verdiene danner grunnlaget for et godt barnehagemiljø og er synlige i alt vi gjør:

Omsorg og trygghet:

Vi gir barna nærhet, varme og tilstedeværelse. Hvert barn skal føle seg sett, trøstet og ivaretatt, og møte voksne som er engasjerte og sensitive for deres behov.

Anerkjennelse:

Vi møter barna med respekt for hvem de er. Hvert barn er unikt, og vi verdsetter forskjeller og fremmer mangfold. Anerkjennelse handler om å bekrefte barnets følelser, uttrykk og identitet.

Respekt:

Vi viser respekt ved å lytte, være nysgjerrige og imøtekommende. Vi møter barna på deres premisser og tar hensyn til alder, funksjonsnivå og utviklingsbehov.

Mestring og opplevelser:

Barna skal få oppleve mestring gjennom varierte, utfordrende og spennende aktiviteter – med særlig vekt på naturen som læringsarena. Mestring gir selvtillit og tro på egne evner.

Glede og humor:

Hverdagen i barnehagen skal være preget av smil, latter og lekenhet. Vi ønsker at barna skal oppleve ekte glede og føle seg trygge nok til å være seg selv. Gjennom vårt verdisyn og vår visjon skaper vi et barnehagemiljø der barn får rom til å være nysgjerrige, trygge og lekende individer – og der barndommen blir en tid full av mening, læring og gode minner.

HMS – Helse, miljø og sikkerhet

«Forskrift om miljørettet helsevern i barnehagen og skoler» og «internkontrollforskriften» gir oss retningslinjer for HMS-arbeidet.

I barnehagen har vi rutiner for internkontroll som ivaretar bestemmelsene på en systematisk måte. Disse rutinene oppdateres jevnlig, og vi arbeider kontinuerlig for å hele tiden å bli bedre.

Vi har fokus på helsefremmende miljø hvor sikkerheten blir ivaretatt. Vi jobber for at barn, foreldre, personal, vaktmester, renholder og elver og studenter skal trives hos oss.

Foreldresamarbeid:

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling» (Barnehageloven §1)

Et godt samarbeid mellom hjem og barnehage er avgjørende for barnets trivsel og utvikling. Vi legger stor vekt på gjensidig tillit, åpenhet og respekt i dialogen med foresatte, og ønsker at alle foreldre skal føle seg sett, hørt og ivaretatt.

Daglig dialog:

Ved levering og henting har vi som mål å skape gode øyeblikk for kommunikasjon. Her deles små og store erfaringer fra barnets dag, og det legges til rette for korte samtaler, beskjeder og trygg kontakt. Vi opplever at denne daglige dialogen skaper trygghet og styrker samarbeidet mellom hjem og barnehage.

Informasjon og kommunikasjon:

Vi benytter **Kidplan** som vårt digitale informasjonsverktøy. Her deler vi:

Månedspaner og månedsbrev

Viktige beskjeder og generell informasjon

Bilder og glimt fra barnas hverdag

SMS-kommunikasjon ved behov

Møter og arrangementer:

Gjennom året inviterer vi til ulike **sosiale arrangementer**, som for eksempel frokostmøter, kunstutstillinger, sommeravslutning og lignende. Dette er verdifulle anledninger for å styrke fellesskapet mellom barn, foreldre og personalet.

Vi gjennomfører flere faste møtepunkter med foresatte:

To foreldremøter i året med informasjon og faglige temaer som er aktuelle for både barnehagen og foreldrene.

Foreldrerådsmøte gjennomføres i etterkant av det første foreldremøtet. Dette møtet er foreldrestyrt og ledes av foreldrerepresentant i samarbeidsutvalget (SU).

Samarbeidsutvalgsmøter (SU) holdes to ganger i året.

To foreldresamtaler i året, hvor pedagogisk leder gir innsikt i barnets utvikling, trivsel og deltakelse i barnegruppen. Det er alltid mulig å avtale ekstra samtaler ved behov.

Ved behov gjennomfører vi også **ansvarsgruppemøter** og andre individuelle oppfølgingsmøter i samarbeid med foresatte.

Et inkluderende miljø:

Vi ønsker at både barn og foreldre skal føle seg velkommen i barnehagen. Vi hilser aktivt, viser interesse, og tar oss tid til å ta imot og gi beskjeder. Personalet møter foreldre med vennlighet og engasjement, og har som mål å bygge en positiv relasjon til hele familien.

Barnehagens innhold

Satsningsområder

Satsningsområdene utarbeides både nasjonalt og lokalt, og gir en overordnet føring og en retning for barnehagens arbeid med kompetanseutvikling. De lokale satsningsområdene dette året er; Livsmestringskompetanse, språklig kompetanse, digital kompetanse og KO-løftet.

«Opplæringsløpet i Holmestrand kommune skal ha en helsefremmende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barn og elevers psykiske og fysiske helse skal fremmes i utdanningsløpet. Barnehage og skole skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og være et trygt og utfordrende sted der barn og unge kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap.

Livsmestringskompetanse

I vår barnehage jobber vi aktivt med å fremme barnas fysiske og psykiske helse. Gjennom hele barnehageåret har vi fokus på livsmestring, som handler om å gi barna ferdigheter og erfaringer som styrker deres evne til å møte utfordringer, håndtere følelser og utvikle en positiv selvfølelse.

Barnehagen har en helsefremmende og forebyggende funksjon, og skal bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Personalet har ansvar for å skape et trygt, inkluderende og utviklingsstøttende miljø hvor hvert barn får oppleve egenverdi og tilhørighet i fellesskapet.

Vi legger til rette for at barna får kjenne på mestring og glede over egne fremskritt – også når noe er vanskelig. Mestring handler ikke bare om å lykkes, men også om å tørre å prøve, erfare motgang og få støtte til å prøve igjen. Barn har en naturlig motivasjon for å lære og utvikle seg, og vår rolle som omsorgsfulle voksne er å støtte denne utviklingen gjennom anerkjennelse, veiledning og trygge relasjoner.

Gjennom arbeid med livsmestring styrker vi barnas:

- Sosiale ferdigheter
- Evne til emosjonell regulering
- Motstandskraft (resiliens)
- Trivsel og psykisk velvære
- Vi har et særlig fokus på å forebygge krenkelser og mobbing, og fremme vennskap og fellesskap. Livsmestring er en integrert del av hverdagen i barnehagen – gjennom lek, samspill, samtaler, rutiner og tilrettelagte aktiviteter.

Språklig kompetanse

Språkutvikling er en grunnleggende del av barns utvikling, og barnehagen spiller en sentral rolle i å støtte og stimulere denne prosessen. Småbarnsalderen er en avgjørende periode for språkets utvikling, og i Møllerdammen Naturbarnehage legger vi til rette for et rikt og inkluderende språkmiljø der alle barn får muligheten til å utvikle sin språklige kompetanse.

Tidlig språkstimulering

Gjennom samspill, kroppsspråk, lydleker og lekende kommunikasjon uttrykker barna seg og nærmer seg andre. Personalet har en viktig rolle i å tolke og bekrefte barnas uttrykk, sette ord på deres opplevelser og skape meningsfulle samtaler i hverdagen. Å bli sett, hørt og forstått er avgjørende for barnas språklige og emosjonelle utvikling.

Språk, identitet og følelser

Språket er personlig og nært knyttet til identitet og følelser. Barna bruker ofte en kreativ og fantasifull form for kommunikasjon, spesielt i lek med hverandre. Vi verdsetter denne leken og støtter barna i å utforske språkets mange former som en del av deres personlige utvikling.

Morsmål og flerspråklighet

Et godt utviklet morsmål gir et viktig grunnlag for all videre språklæring, inkludert utvikling av norsk som andrespråk. For barn med et annet morsmål enn norsk, er det viktig at de får bruke og utvikle sitt morsmål samtidig som de får støtte til å utvikle norskspråklig kompetanse. Vi legger til rette for at alle barn skal oppleve mestring, tilhørighet og språklig utvikling.

Et rikt språkmiljø

Vi skaper et miljø hvor barna "bader i språk" – de får rikelig med muligheter til å høre, bruke og eksperimentere med språk i trygge og varierte situasjoner. Språket brukes som verktøy for kommunikasjon, tenkning og følelsesuttrykk.

Barna får erfaring med:

Samtaler i små og store grupper

Høytlesing og bokstunder

Rim, regler og sanger

Lydleker og rytmeaktiviteter

Varierte språkstimulerende aktiviteter i både lek og hverdagsrutiner

Tidlig innsats

Noen barn har behov for ekstra støtte i sin språkutvikling. Vi er bevisste på å oppdage og følge opp barn som viser tegn til forsinket språkutvikling eller språkvansker. Samarbeid med foresatte og aktuelle instanser som PPT er en viktig del av arbeidet for å sikre tidlig hjelp og riktig tilrettelegging.

Personalets rolle

De voksne er språkmodeller for barna, og det stiller krav til bevissthet i kommunikasjonen. Personalet møter barna med språk som er tilpasset deres nivå, og bygger et inkluderende språkmiljø som fremmer språklig trygghet og utvikling for alle.

Traumeforståelse og traumebevisst omsorg

Traumeforståelse handler om innsikt i hvordan belastende hendelser, livserfaringer og vedvarende stress påvirker barns utvikling, psykiske helse og funksjon. Denne forståelsen omfatter ikke bare alvorlige traumer, men også hvordan hverdagsstress og uforutsigbare livsbetingelser kan påvirke barn i ulik grad.

Traumebevissthet innebærer å møte barn, unge og voksne med en sensitiv og kunnskapsbasert tilnærming – med forståelse for hvordan påkjenninger preger adferd, følelser og relasjoner. Det handler om å være bevisst, nysgjerrig og åpen for hva barnas atferd uttrykker – heller enn å lete etter hva som er «galt».

Traumebevisst omsorg er ikke en metode, men en verdiforankret forståelsesramme. Den tar høyde for barns livsbetingelser, særlig opplevelser i tidlig barndom, og legger til rette for omsorg og støtte som er tilpasset det enkelte barns behov – uavhengig av om barnet har en kjent traumehistorikk eller ikke.

Utviklingstraumer kan påvirke barn på flere nivåer – fysisk, følelsesmessig, kognitivt og sosialt. Omsorgen vi tilbyr må derfor ta hensyn til både hva barnet har opplevd, hva det har gått glipp av, og hvordan det har det her og nå.

Traumebevisst omsorg bygger på tre grunnpilarer:

Trygghet – barn trenger forutsigbare, varme og stabile voksne

Relasjoner – utvikling skjer i trygge og meningsfulle relasjoner

Følelsesregulering – barn må få støtte til å forstå og håndtere egne følelser

Denne tilnærmingen gir oss et felles faglig språk og en etisk forankring i møte med alle barn – og særlig de som trenger det mest. Ved å møte barn med traumebevissthet, legger vi til rette for helhetlig utvikling, mestring og livskvalitet.

Digital kompetanse

I Møllerdammen Naturbarnehage jobber vi med digital praksis som en integrert del av det pedagogiske arbeidet. Digital kompetanse handler ikke bare om bruk av teknologi, men om å utvikle barns nysgjerrighet, skaperglede og utforskertrang i møte med digitale verktøy – på en trygg, reflektert og pedagogisk måte.

Vi bruker digitale verktøy som:

Nettbrett, kamera og lydopptaker – for å dokumentere opplevelser, lage egne historier og uttrykke seg kreativt

Pedagogiske apper og spill – for å støtte utvikling av språk, matematikk og logisk tenkning på en engasjerende måte

Digitale fortellinger og bøker – barna skaper egne digitale historier og leser interaktive bøker som stimulerer språk og fantasi

Utforsking av natur og vitenskap – med digitale mikroskop, værstasjoner og observasjonsverktøy oppdager barna detaljer i naturen og lærer om klima og miljø

Personalet veileder barna i bruken av digitale verktøy og legger vekt på kreativitet, refleksjon og undring framfor skjermtid alene. Slik gir vi barna erfaringer som kombinerer teknologi med lek, læring og utforsking – i tråd med barnehagens verdier og rammeplanens intensjoner.

Voksenrollen

De voksne i barnehagen er den viktigste ressursen for barnas trivsel, utvikling og læring. Kvaliteten på relasjonene mellom barn og voksne har avgjørende betydning, og barnehagens pedagogiske arbeid bygger på trygghet, tilstedeværelse og faglig refleksjon.

Rammeplanen stiller høye krav til de ansatte, og vi er bevisste på at voksenrollen krever både kompetanse, samarbeidsevne og personlig bevissthet. Personalet i Møllerdammen Naturbarnehage jobber aktivt for å utvikle seg selv og hverandre gjennom refleksjon, samarbeid og faglig utvikling. Med selvinnsikt og arbeidsglede skaper vi et trygt og stimulerende miljø – for både barn og voksne.

Mål for voksenrollen i barnas hverdag:

- Være **oppmerksomt tilstede** – delta i lek og samtidig gi barna rom til å leke fritt
- Være **tilgjengelige og trygge rollemodeller** for barna
- Legge til rette for **varierte og inkluderende lek**: rollelek, konstruksjonslek, regel lek og bevegelseslek
- **Støtte barnas språk** gjennom samtaler og lek – sette ord på følelser, handlinger og opplevelser
- Veilede barna i **sosiale samspill**, som å dele, vente på tur og inkludere andre
- Styrke positiv atferd ved å **anerkjenne gode handlinger og vennlig språk**
- Hjelp barna med **konfliktløsning** på en trygg og konstruktiv måte
- Organisere lek i **smågrupper** for å fremme ro, nærhet og relasjonsbygging
- **Fordele oss bevisst** inne og ute for å ivareta hele barnegruppen
- Vi er opptatt av å være til stede med blikk, varme og profesjonalitet – og arbeider kontinuerlig for å være de trygge, støttende og utviklingsfremmende voksne barna trenger i hverdagen.

Tilvenning og overganger i Møllerdammen Naturbarnehage;

Oppstart og tilvenning i barnehagen

Barnehagen samarbeider tett med foreldre og foresatte for å sikre en trygg og god oppstart for hvert enkelt barn. Vi legger til rette for at barnet blir kjent med barnehagens miljø, personalet og nye rutiner. Gjennom tett oppfølging skaper vi trygghet og forutsigbarhet i barnets hverdag.

Overganger innad i barnehagen

Overganger til ny avdeling tilrettelegges fra januar og frem til sommeren. Barnet får gradvis bli kjent med den nye avdelingen, både barn og voksne, og deltar i turer, samlingsstunder og aktiviteter. Dette bidrar til økt trygghet og forutsigbarhet i overgangen.

Overgang barnehage – skole

I samarbeid med foreldre, foresatte og skolen legger barnehagen til rette for en god og trygg overgang til skole og skolefritidsordning (SFO). Holmestrand kommune har utarbeidet egne prosedyrer for dette samarbeidet, som vi følger for å sikre en smidig overgang for barna.

Læring i barnehagen

Læring skjer daglig gjennom samspill med andre mennesker og miljøet, og er tett knyttet til lek, omsorg og danning.

Vi legger til grunn at «det man hører, glemmer man; det man ser, husker man; det man gjør, forstår man» (Loris Malaguzzi). Dette reflekterer vårt syn på barns læring og vår pedagogiske praksis.

Barna skal få aktivt erfare, tilegne seg kunnskap og lære å anvende den. Vi legger til rette for medvirkning og påvirkning, noe som fremmer gode læringsprosesser.

Vår tilnærming baserer seg på barnas interesser, der vi stiller spørsmål, undrer oss sammen med barna og observerer dem. Samtidig er vi opptatt av å skape trygge, stimulerende leke- og læringsmiljøer i barnehagens hverdag.

Omsorg

Foreldre og foresatte er barnas viktigste omsorgspersoner, og personalets omsorg skal gjennomsyre alle aspekter av barnehagehverdagen – i lek, stell, måltider og påkledning. Omsorg i barnehagen handler også om barnas omsorg for hverandre. Vi møter hvert enkelt barn og deres foresatte med nærhet, respekt og forståelse, og tar barnas behov på alvor gjennom oppmerksomhet og lytting.

I Møllerdammen Naturbarnehage tilpasses omsorgen til barnas alder og utvikling.

Småbarnsavdelingene:

Her tilbringer personalet mye tid på gulvet for å være tett på barna. De tilbyr trygghet gjennom fysisk nærhet og aktiv deltakelse i lek, veileder og hjelper barna med å lære lekekoder. Fokus på primærbehov som mat, søvn og stell er sentralt, samtidig som faste rutiner og tydelige grenser skaper forutsigbarhet og trygghet.

Store avdelinger:

Personalet er tilstede der barna er, og omsorgen utøves gjennom støtte i lek, veiledning og gode samtaler. En fast dags- og ukerytme gir barna trygghet og struktur. I tillegg støtter vi barna i praktiske hverdagsoppgaver som påkledning og måltider, noe som bidrar til mestring og selvstendighet.

Omsorg i barnehagen handler om å skape et trygt og omsorgsfullt miljø hvor alle barn får utvikle seg i sitt eget tempo, med støtte fra voksne som er tilstede, lyttende og engasjerte.

Lek

Lek har en sentral plass i vår barnehage, da den er barnas viktigste aktivitet og naturlige uttrykksform. Gjennom lek lærer barna, og det er vår oppgave som voksne å legge til rette for gode lekemuligheter både ute og inne.

I Møllerdammen legger vi til rette for lek gjennom varierte opplevelser som stimulerer barnas kreativitet og fantasi. Naturen fungerer som en rik lekearena, hvor barna finner egne plasser og bruker naturmaterialer i lek som dukker, biler og lignende. Vi veileder barn som trenger hjelp til å knekke lekekodene, og støtter de som har språk- eller kommunikasjonsutfordringer, slik at alle skal få mulighet til å delta i lek og samspill.

Barnas lek er ofte så engasjerende at de glemmer tid og sted. Her skjer det viktig læring, der barn tar med seg erfaringer og inntrykk inn i leken. Vi voksne følger nøye med, legger til rette for ro og gode rammer, sørger for passende materiell og hjelper til med å løse konflikter når de oppstår.

Barnehageloven (§2) understreker viktigheten av å gi barna grunnleggende kunnskap på relevante områder, samt støtte deres nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær. Dette jobber vi med daglig ved å møte barnas spørsmål med svar og nye spørsmål, og sammen undrer oss og utforsker.

Rammeplanens fagområder er en viktig del av vårt planleggingsarbeid og sikrer et allsidig læringsgrunnlag. Vi kombinerer tilrettelagte aktiviteter, ofte knyttet til temaer på avdelingene, med spontane aktiviteter som barna selv ønsker å utforske.

Danning

Danning i barnehagen skal være forankret i vårt verdigrunnlag og legge til rette for barns mulighet til aktiv deltakelse i et demokratisk samfunn. Barn skal både lære å tilpasse seg og oppmuntres til å forholde seg selvstendig og kritisk til normer og ulike påvirkningsformer.

Danning er en livslang prosess som skjer i samspill med omgivelsene, andre barn og voksne. Den handler om å utvikle evnen til refleksjon over egne handlinger og væremåter, tilpasset barnets alder og modenhet. Mellommenneskelige relasjoner er avgjørende for meningsdanning, kritisk tenkning og demokratisk forståelse.

Gjennom gode dannelsprosesser styrkes barnets evne til å møte livet med nysgjerrighet og prøvende holdning, samtidig som de ser seg selv som verdifulle medlemmer av fellesskapet. Barna skal få utfordringer og støtte til å utvikle kunnskaper, ferdigheter og evne til å handle omsorgsfullt med etisk forankring.

Danning danner grunnlaget for barnas helhetlige utvikling og har som mål at de skal utvikle selvstendighet, trygghet på egen identitet og respekt for mangfold i samfunnet.

Danning innebærer også å omsette holdninger til handling, og å utvikle evne til etisk refleksjon og tenkning. Det handler om menneskets relasjon til seg selv, verden og samfunnet. Dialog og refleksjon er sentrale elementer, fordi utvikling skjer i samspill med andre.

Trafikksikkerhet

I Møllerdammen naturbarnehage har vi et sterkt fokus på trafikksikkerhet. Det gjennomføres årlige risikovurderinger, og trafikksikkerhet er et fast tema på foreldremøtene.

For å ivareta sikkerheten har vi etablerte rutiner som omfatter blant annet:

- Turer, både langs vei og til nye steder
- Transport med bil, minibuss, båt, buss og taxi
- Trafikkregler ved henting og bringing, herunder fart og parkering
- Sikring av porten og parkering, inkludert ryggeprosedyrer
- Håndtering av skader og forsvinninger
- Førstehjelpsopplæring for ansatte
- Barna får målrettet opplæring i trafikksikkerhet med tema som:
- Trygg adferd ved avgang fra barnehagen og på parkeringsplassen
- Oppførsel langs veien og ved veioverganger
- Bruk av refleksvester og nødvendige sikkerhetsutstyr som bilseter, redningsvester og sykkelhjelmer
- Sjøvettregler gjennom samarbeid med Redningsselskapet
- Førstehjelp, med utgangspunkt i opplegget «Henry»
- Trafikkregler via Trygg Trafikks undervisningsopplegg «Tarkus og vennene»

Vi ønsker gjennom dette at barna skal bidra til utvikle gode holdninger og ferdigheter for å ferdes trygt i trafikken.

Fagområder

Det er 7 fagområder som vi bruker i det pedagogiske arbeidet vårt. Vi jobber aldri med et fagområde av gangen. De går over i hverandre.

Kommunikasjon, språk og tekst:

Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold. Kommunikasjon foregår i et vekselspill mellom å motta og tolke et budskap og selv være avsender av et budskap. Både den nonverbale og den verbale kommunikasjonen er viktig for å utvikle et godt muntlig språk. Å få varierte og rike erfaringer er avgjørende for å forstå begreper. Å samtale om opplevelser, tanker og følelser er nødvendig for utvikling av et rikt språk. Tekst omfatter både skriftlige og muntlige fortellinger, poesi, dikt, rim, regler og sanger. Viktige sider ved kulturoverføringen er knyttet til kommunikasjon, språk og tekst.

- Aktiv bruk av bøker, eventyr, sanger, rim og regler
- Samtaler med barna
- Bli kjent med symboler som tallsiffer og bokstaver
- Bruk av drama
- Lære barna å lytte
- La barna få fabulere og lage rim selv
- Utvide ordforråd og begrepsforståelse
- jobbe med bilder og konkrete, samt dramatisere.

Kropp, bevegelse mat og helse:

I løpet av småbarnsalderen tilegner barna seg grunnleggende motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, fysiske egenskaper, vaner og innsikt i hvordan de kan ivareta helse og livskvalitet. Barn er kroppslig aktive, og de uttrykker seg mye gjennom kroppen. Gjennom kroppslige aktiviteter lærer barn verden og seg selv og kjenne. Ved sanseintrykk og bevegelse skaffer barn seg erfaringer, ferdigheter og kunnskaper på mange områder. Barns kontakt med andre barn starter ofte med kroppslige signaler og aktiviteter. Dette har betydning for utvikling av sosial kompetanse. Godt kosthold og god veksling mellom aktivitet og hvile er av betydning for å utvikle en sunn kropp. Variert fysisk aktivitet både inne og ute er av betydning for utvikling av motoriske ferdigheter og kroppsbeherskelse. Aktiv bruk av natur og nærmiljø gir mange muligheter.

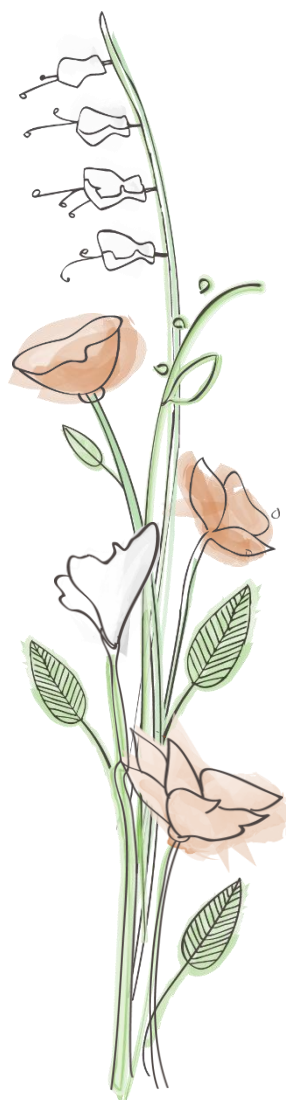
- Faste turdager 3-4 ganger i uken - oppleve glede av å være fysisk aktiv
 - Barna skal i størst mulig grad gå selv på tur
 - Oppmuntre barna til å prøve selv/klare selv
 - God hygiene
 - Gode klær og skotøy - i forhold til været
 - Finmotoriske aktiviteter
 - Snakke om «Kroppen min» – navn på kroppsdel
- Ha fokus på sunn kost ved måltid, sunn bursdagsfeiring og andre eventer.
- vi har en egen plan på mat og måltider

Kunst, kultur og kreativitet:

Barnehagen må gi barn mulighet for å oppleve kunst og kultur og til selv å uttrykke seg estetisk. Å være sammen om kulturelle opplevelser og å gjøre eller skape noe felles, bidrar til samhørighet.

Barn skaper sin egen kultur ut fra egne opplevelser. Gjennom rike erfaringer med kunst, kultur og estetikk vil barn få mangfold av muligheter for sansing, opplevelse, eksperimentering, skapende virksomhet, tenking og kommunikasjon. Fagområdet omhandler uttrykksformer som billedkunst og kunsthåndverk, musikk, dans, drama, språk, litteratur, film, arkitektur og design. Formidling av kunst og kultur bidrar til å skape fortrolighet med og tilhørighet til kulturelle uttrykksformer.

- Ha musikksamlinger med instrumenter
- Karneval, teater, drama
- Felles samlinger med eventyr
- fellessamling på tvers av avdelinger i slutten av hver mnd.
- Male, tegne, klippe, perle, leire, synge

Natur, miljø og teknologi:

Naturen gir rom for et mangfold av opplevelser og aktiviteter til alle årstider og i all slags vær. Naturen er en kilde til skjønnhetsopplevelser og gir inspirasjon til estetisk uttrykk. Fagområdet skal bidra til at barn blir kjent med og får forståelse for planter og dyr, landskap, årstider og vær. Det er et mål at barn skal få en begynnende forståelse av betydningen av en bærekraftig utvikling. I dette inngår kjærlighet for naturen, forståelse for samspillet i naturen og mellom mennesket og naturen.

- Bruke tekniske hjelpemidler som data og foto
- Oppleve naturen i forhold til ulike årstider og lære om dyr og vekster
- Lære barna natur- og miljøvern
- Hente inn materialer fra naturen til kreativ lek og aktivitet

Etikk, religion og filosofi:

Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier og holdninger. Religion og livssyn legger grunnlaget for etiske normer. Kristen tro og tradisjon har sammen med humanetiske verdier gjennom århundrer preget norsk og europeisk kultur. Norge er i dag et multireligiøst og flerkulturelt samfunn. Barnehagen skal reflektere og respektere det mangfoldet som er presentert i barnehagen, samtidig som den skal ta med seg verdier og tradisjoner i den kristne kulturarven. Den etiske veiledning barnehagen gir barn, må ta hensyn til barnets forutsetninger og det enkelte hjemms kulturelle og religiøse eller verdimessige tilknytning.

- Markere kristne høytider og tradisjoner, FN-dagen, bli kjent med andre kulturer
- Drive holdningsskapende arbeid i hverdagen. Filosofere over hva som er sant, godt.

Nærmiljø og samfunn:

Barns medvirkning i det indre liv i barnehagen kan være første skritt for å få innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Barnehagen skal bidra til at barn møter verden utenfor familien med tillit og nysgjerrighet. Den skal legge vekt på å styrke kunnskap om og tilknytning til lokalsamfunnet, natur, kunst og kultur, arbeidsliv, tradisjoner og levesett. Barn skal medvirke i å utforske og oppdage nærmiljøet sitt. Barnas ulike erfaringer fra hjem, omgangskrets og reiser vil kunne gi kunnskap om ulike samfunn. Fagområdet omfatter også medienes betydning for barns hverdag.

- Bli kjent med andre kulturer, gjenspeile det kulturelle mangfoldet i barnehagen
- Bli kjent med samene som Norges urbefolkning
- Barna skal bli kjent med og delta i samfunnet gjennom opplevelser og erfaringer i nærmiljøet
- Bruke offentlige kommunikasjonsmidler

Antall, rom og form:

Barn er tidlig opptatt av tall og telling, de utforsker rom og form, de argumenterer og er på jakt etter sammenhenger. Gjennom lek, eksperimentering og hverdagsaktiviteter utvikler barna sin matematiske kompetanse. Barnehagen har et ansvar for å oppmuntre barns egen utforskning og legge til rett for tidlig og god stimulering.

- Bruke eventyr og sanger som fremmer enkel matematisk forståelse
- Tegne, klippe former
- Bruke måleredskaper i lek og læring
- Finne ting i rommet som er sirkel, firkant, trekant
- Sortere etter farger, størrelser og form
- Bruke konkreter, spill og konstruksjonsleker

Progresjon

I Møllerdammen naturbarnehage legger vi stor vekt på å støtte hvert enkelt barns utvikling og læring gjennom hele barnehageåret. Progresjon handler om å sikre at alle barn får utvikle seg i sitt eget tempo, samtidig som de blir utfordret og motivert til å tilegne seg nye ferdigheter og erfaringer.

Tilpasset utvikling

Vi ser hvert barn som unikt, med egne interesser, behov og forutsetninger. Gjennom observasjon og dialog med barnet og foresatte, kartlegger vi barnets utvikling og tilpasser aktiviteter og mål slik at det enkelte barn får utfordringer som er tilpasset deres nivå. På den måten opplever barna mestring og læring i trygge og kjente omgivelser.

Trinnvis læring

Læring og utvikling skjer gradvis. Barna får bygge på det de allerede kan, og introduseres for nye ferdigheter gjennom lek, aktiviteter og hverdagssituasjoner. Personalet veileder og støtter barna gjennom små steg som fører til større mål – alt tilpasset barnas alder, modenhet og interesse.

Et støttende og stimulerende miljø

Vi legger til rette for et miljø der barna opplever trygghet, tilhørighet og læringsglede. Barna oppmuntres til å utforske, stille spørsmål og delta i lek og læringsaktiviteter. De voksne er aktive deltakere og støttespillere, og tilrettelegger for at hvert barn kan vokse og utvikle seg både individuelt og i fellesskap med andre.

Samarbeid med hjemmet

Foreldre og foresatte er viktige samarbeidspartnere i barnets utvikling. Gjennom daglig dialog, foreldresamtaler og dokumentasjon gir vi innblikk i barnets utvikling og deler hvordan foresatte kan støtte barnets læring hjemme. Et tett samarbeid bidrar til å skape en helhetlig og trygg utviklingsarena for barnet.

Dokumentasjon og evaluering

Vi dokumenterer barnas progresjon gjennom observasjoner, bilder og barnas egne uttrykk og produkter. Denne dokumentasjonen brukes aktivt i vårt pedagogiske arbeid for å evaluere og justere innhold og metode, slik at vi til enhver tid ivaretar og støtter barnas utvikling best mulig.

Sosial kompetanse:

Barnehageloven § 1, Formål (3. ledd):

«Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling, og motarbeide alle former for diskriminering.»

Barnehageloven § 2, Innhold (4. ledd):

«Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap.»

I Møllerdammen naturbarnehage tar vi utgangspunkt i barnehagens verdigrunnlag i alt vårt arbeid. Vi møter barna med tillit, respekt og varme, og anerkjenner at barndommen har en verdi i seg selv. Barnehagen skal være et trygt sted der barn opplever fellesskap, vennskap og glede i lek og læring – og dette er bærende elementer i vår pedagogiske praksis.

Sosial kompetanse

Sosial kompetanse handler om barnas evne til å samhandle positivt med andre barn og voksne i ulike situasjoner. Denne kompetansen utvikles i daglige samspill og vises gjennom barnas initiativ, deltagelse i lek og evne til å opprettholde og verdsette vennskap.

Barna skal få erfaringer med å være en del av et fellesskap, og lære hvordan man forholder seg til andres følelser og behov. Vi jobber aktivt med å styrke barnas empati, selvhevdelse, turtaking og evne til å løse konflikter. En høy sosial kompetanse bidrar også til å forebygge mobbing og ekskludering.

SmART oppvekst

Dette er en anerkjennende grunnholdning med fokus på styrker (AI) som er kombinert med systematisk trening på sosial kompetanse (ART). Livet består av medgang og motgang. Noen takler motgang bedre enn andre. Buffere for lettere å takle motgang på en god måte er høy sosial kompetanse og et optimistisk tankesett med tro og håp for framtiden.

SmART oppvekst jobber vi med på avdelingene i form av styrkeegenskaper. Det er litt forskjellig hvordan de ulike avdelingene jobber med dette tema, men målet er det samme. Gi barn høy sosial kompetanse som kan hjelpe de å takle motgang i livet. (For å lese mer om SmART oppvekst gå inn på Re kommune).

Mobbing

Definisjon på mobbing i barnehagen:

Mobbing av barn i barnehagen er handlinger fra voksne og/eller barn som krenker barnets opplevelse av å høre til og være en betydningsfull person for fellesskapet (Ingrid Lund m.fl., 2015, Hele barnet – hele løpet).

I Møllerdammen naturbarnehage har vi nulltoleranse for mobbing. Vi arbeider bevisst for å sikre at alle barn får like muligheter til å bli sett, hørt og oppmuntret til å delta i fellesskapet i alle situasjoner. Alle barn skal få erfare at de er betydningsfulle for fellesskapet og oppleve trygge, gode relasjoner med både barn og voksne.

Personalet har ansvar for å:

- Forebygge, stoppe og følge opp mobbing, diskriminering, krenkelser og uheldige samspillsmønstre
- Skape inkluderende lekemiljøer og positive fellesskap
- Være til stede, observere og se hvert enkelt barn
- Anerkjenne barnas følelser og opplevelser
- Veilede barna til å finne gode løsninger i samspill med andre
- Gjennom tydelig voksenrolle, varme relasjoner og et støttende miljø legger vi grunnlaget for trivsel, tilhørighet og trygghet. Vårt mål er at alle barn i vår barnehage skal føle seg verdifulle, inkludert og som en viktig del av fellesskapet.

Barns medvirkning

I Møllerdammen Naturbarnehage legger vi stor vekt på barns rett til å uttrykke seg og få innflytelse på egen hverdag. Vi jobber bevisst for å sikre at barn blir lyttet til, respektert og tatt på alvor – uansett alder og uttrykksform.

I henhold til **Barnehageloven § 3** og **FNs barnekonvensjon artikkel 12**, har barn rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, og deres meninger skal tillegges vekt i samsvar med alder og modenhet.

Hvordan vi arbeider med barns medvirkning:

Barn får jevnlig delta i planlegging og vurdering av aktiviteter, både gjennom samtaler, observasjoner og spontane ytringer i lek.

Vi tar oss tid til å lytte til barns ideer, ønsker og behov, og vi justerer innhold og praksis der det er mulig og hensiktsmessig.

Medvirkning skjer på barnas premisser – og vi tilrettelegger for at alle barn, uansett alder og funksjonsnivå, får mulighet til å påvirke sin hverdag.

De yngste barna uttrykker seg gjennom kroppsspråk, mimikk og følelser. Derfor er personalets rolle å være lydhøre, nysgjerrige og tolkende – og å møte disse uttrykkene med respekt og forståelse. De må være tilstede og vise at barnets opplevelse av verden er viktig.

Vi jobber for at:

Alle barn opplever tilknytning, tilhørighet og selvbestemmelse.

Barna støttes i å utvikle empati, forståelse for andre og ansvar i fellesskapet.

Medvirkning blir en naturlig og integrert del av hverdagen i barnehagen – både i det spontane og i det planlagte.

Barns ytringer og perspektiv skal prege hvordan vi arbeider med barnehagens innholds områder. For at dette skal skje, er det avgjørende med god kommunikasjon mellom barn og voksne – og mellom barnehagen og hjemmet.

Å gi plass til barns stemme i barnehagen handler om mer enn å spørre hva de vil gjøre – det handler om å anerkjenne barns rett til å bli tatt med i fellesskapet som likeverdige samfunnsborgere.

Bærekraftig utvikling

I Møllerdammen Naturbarnehage er bærekraftig utvikling en naturlig og viktig del av det pedagogiske arbeidet. Vi ønsker å gi barna grunnleggende kunnskaper, holdninger og ferdigheter som styrker deres bevissthet og ansvarsfølelse for miljø, samfunn og framtid.

Vår tilnærming bygger på tre hovedområder:

1. Miljøbevissthet og naturopplevelser

Barna får rike og varierte erfaringer i naturen gjennom turer i skog, fjell og ved sjøen. Vi bruker naturen som læringsarena og gir barna innsikt i kretsløp og økologiske sammenhenger. Barna deltar i:

- Kildesortering og resirkulering
- Kompostering og bruk av matavfall
- Aktiviteter med gjenbruk og naturmaterialer

Gjennom praktiske opplevelser lærer barna viktigheten av å ta vare på naturen og utvikler et nært forhold til miljøet.

2. Bevisst forbruk og ressursbruk

Vi legger vekt på å bruke naturmaterialer i lek og prosjekter og reduserer bruk av engangsprodukter. Barna deltar aktivt i:

- Dyrking av grønnsaker i barnehagens hage
- Prosjekter som gir innsikt i hvor ting kommer fra og hvordan vi kan bruke ressurser på en bærekraftig måte

Dette gir barna forståelse for hvordan våre valg påvirker natur og mennesker.

3. Fremtidsrettet pedagogikk

Gjennom samtaler, prosjekter og lek får barna utvikle evne til kritisk tenkning, problemløsning og etisk refleksjon. Vi oppmuntrer barna til å:

- Komme med ideer til hvordan vi kan ta bedre vare på miljøet
- Utforske løsninger på hvordan vi kan redusere avfall og energibruk
- Delta i aktiviteter med bærekrafttema gjennom fortellinger, drama og kunst

Likestilling og likeverd

«Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet»

De voksne skal sørge for at barna møter og skaper et likestilt samfunn. Barna skal ha like muligheter til å bli sett og hørt, samt til å bli oppmuntret til å delta i fellesskapet i alle aktiviteter i barnehagen. De voksne må reflektere over holdningene sine for å formidle og fremme likeverd og likestilling på en best mulig måte.

I hverdagen snakker vi med barna om likheter og ulikheter og godta barna for den de er. Vi kommer også til å markere høytider og tradisjoner ut ifra hvilket land barna kommer ifra.

Personalet skal legge til rette for utvikling av vennskap og være i positivt samspill med barn og voksne. Personalet skal legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Ved å aktivt jobbe med at barna opplever gode relasjoner knyttet til vennskap og fellesskap fremmer god utvikling. Barna skal selvfølelse skal støttes, samtidig som personalet skal hjelpe barna til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.

Vi kan ikke isolert jobbe med ett fagområde, gjennom en dag i barnehagen vil vi være innom de aller fleste fagområdene fra rammeplanen.

Vi vil gjennom denne progresjonsplanen prøve å synliggjøre progresjonen barna vil ha gjennom sitt barnehageløp.

Pedagogisk dokumentasjon

I vår barnehage er **pedagogisk dokumentasjon** et sentralt verktøy i det pedagogiske arbeidet. Gjennom systematisk observasjon, dokumentasjon og refleksjon får vi innsikt i barnas læringsprosesser og utvikling. Dokumentasjon handler ikke bare om å vise resultater, men å synliggjøre barnas undring, utforskning og erfaringer i lek og samspill.

Formål med dokumentasjonen

1. Synliggjøre barnas læring

Pedagogisk dokumentasjon gjør barnas læring synlig – både for dem selv, foreldrene og personalet. Ved å involvere barna i refleksjoner rundt dokumentasjon får de bedre forståelse for egne styrker, interesser og utvikling.

2. Styrke foreldresamarbeidet

Foreldre får gjennom dokumentasjon et innblikk i barnas hverdag. Dette gir grunnlag for gode samtaler og styrker samarbeidet mellom hjem og barnehage.

3. Refleksjon over praksis

For personalet er dokumentasjon et verktøy for faglig refleksjon. Den gir innsikt i hvordan vi arbeider, og danner grunnlag for vurdering og videre utvikling av den pedagogiske praksisen.

4. Barns medvirkning

Vi ønsker at barna skal være aktive deltakere i dokumentasjonsarbeidet. Barna bidrar med å velge hva som skal dokumenteres og hvordan, noe som styrker deres stemme og eierskap til egen læring.

Aktiv bruk i hverdagen

Dokumentasjon er ikke noe som arkiveres og legges bort – det brukes aktivt i det daglige pedagogiske arbeidet. Vi benytter dokumentasjonen til å planlegge nye aktiviteter, tilpasse opplegg til barnas interesser og behov, og til å evaluere praksis. Metodene vi bruker er fleksible og tilpasses barnegruppens sammensetning og utviklingsnivå.

Gjennom bruk av pedagogisk dokumentasjon ønsker vi å skape en barnehagehverdag hvor barna opplever seg sett, forstått og tatt på alvor. Vi legger til rette for et miljø der barnas perspektiv verdsettes, og hvor læring skjer i et samspill mellom barn, voksne og omgivelser.

Personalsamarbeid

I vår barnehage er personalet den viktigste ressursen. Vi legger stor vekt på å ivareta, utvikle og benytte den enkeltes kompetanse, engasjement, interesser og arbeidsglede. Alle ansatte skal oppleve eierskap til barnehagens arbeid og få bidra aktivt i utviklingen av hverdagen, miljøet og det pedagogiske arbeidet. Gjennom et godt og åpent samarbeid mellom kollegaer legger vi grunnlaget for kvalitet i møte med barna.

Vi har en strukturert møteplan som bidrar til faglig utvikling og kvalitetssikring av arbeidet:

- 10 personalmøter i året
- 5 planleggingsdager
- Ukentlige lederteam- og avdelingsmøter
- Medarbeidersamtaler og individuell veiledning ved behov

Møtene gir rom for faglig refleksjon, informasjonsdeling, planlegging, evaluering og kompetanseheving, og har som mål å sikre et trygt og utviklende læringsmiljø for både barn og ansatte.

Planlegging, dokumentasjon og evaluering

Planlegging og evaluering er en kontinuerlig prosess i barnehagen og utgjør grunnlaget for et målrettet og godt pedagogisk arbeid.

Års- og månedsplaner:

Barnehagen utarbeider årsplan ved oppstart av nytt barnehageår. Basert på denne settes det opp en månedsplan hver måned, som tilpasses avdelingens behov og barnas interesser. Månedsplanene danner rammen for det pedagogiske innholdet, og konkretiseres videre gjennom avdelingenes arbeid.

Ukentlig planlegging:

Planlegging skjer i avdelingsmøter og gjennom ulike systemer tilpasset den enkelte avdeling. Noen avdelinger følger faste ukeplaner, mens andre planlegger med utgangspunkt i vaktlister og fordeling av ansvar.

Evaluering:

Hver måned skriver avdelingslederne en evaluering av måneden som har gått. Denne deles med foreldre og daglig leder, og ledsages av ny månedsplan. Evalueringene brukes aktivt for å justere og forbedre det pedagogiske arbeidet.

Observasjon og kartlegging:

For å sikre god oppfølging av hvert enkelt barn benytter vi ulike observasjonsskjemaer i forkant av foreldresamtaler. Alle avdelinger bruker kartleggingsverktøyet "**Alle Med**", og ved behov for mer inngående språkkartlegging benytter vi **TRAS**.

Dokumentasjon og refleksjon skjer i flere ledd: gjennom lederteam, veiledningsmøter, personalmøter og planleggingsdager. Disse arenaene brukes til å sikre felles forståelse, reflektere over praksis og skape kontinuerlig utvikling.

Halvårsrapporter utarbeides av alle avdelinger og leveres til daglig leder i **januar og juli**. Rapportene oppsummerer barnegruppens utvikling, måloppnåelse og justeringer i arbeidet.

Mangfold

Å jobbe med mangfold i barnehagen handler om å skape et inkluderende miljø hvor alle barn føler seg verdsatt, respektert og sett for hvem de er. Her er noen viktige tiltak og prinsipper vi jobber med for å fremme mangfold i barnehagen;

Kulturelt mangfold

Feiring av forskjeller; Introdusere barna for ulike kulturer, tradisjoner, språk, mat og klær gjennom bøker, bilder, musikk og aktiviteter.

Språkstøtte; Tilby støtte og ressurser for barn med ulike språk, og oppmuntre til språkutveksling mellom barn og ansatte

Inkluderende praksis; Tilpasse aktiviteter og læringsmiljøet for å møte kulturelt mangfoldige behov og erfaringer

Inkludering av barn med spesielle behov

Tilrettelegging; Tilpass aktiviteter og miljøet for å imøtekomme barn med ulike funksjonshemninger eller spesielle behov

Samhandling; Samarbeid med spesialpedagoger og foreldre for å støtte barnets utvikling og inkludering.

Sensitivitet og forståelse; Utvikle sensitivitet og forståelse blant personalet for å møte individuelle behov og utfordringer.

Familiebakgrunn og livsstil

Familieinvolvering; Involvere foreldre og foresatte med forskjellig bakgrunn i barnehagens liv og beslutninger.

Respekt og anerkjennelse; Vise respekt for forskjellige familieformer, tradisjoner og verdier som barna bringer med seg.

Samarbeid og dialog; Skape en åpen og inkluderende dialog med familier for å støtte barnas utvikling.

Litteratur og materiell

Mangfold i bøker og leker; Ha bøker, spill, leker og annet materiell som gjenspeiler mangfoldet i barnehagen.

Representasjon; Sørge for at bilder, illustrasjoner og annet visuelt materiale i barnehagen representerer forskjellige kulturer, etnisiteter og familieformer.

Feiring av mangfold og fellesskap

Felles feiringer; Organisere arrangementer og feiringer som markerer forskjellige kulturer og tradisjoner, inkludert familier og fellesskap

Anerkjennelse av individuelle prestasjoner; Anerkjenn barnas ulike styrker, talenter og bidrag til barnehagens fellesskap.

Tema for dette barnehageåret; Skogen

Skogen som tema åpner for rike og mangfoldige opplevelser som støtter barnas helhetlige utvikling. Gjennom året vil vi bruke skogen som læringsarena for å utforske naturen, leke, lære og utvikle nysgjerrighet og respekt for miljøet og hverandre.

Rammeplanens 7 fagområder:

1. Kommunikasjon, språk og tekst

Bruke naturopplevelser til å utvikle ordforråd: "maur", "kongle", "bark", "lav".

Fortelle eventyr i skogen – f.eks. om dyrene som bor der.

Lage små skogsbøker sammen – barna tegner og forteller, de voksne skriver ned barnas fortellinger.

Samtale om opplevelser i skogen for å styrke fortellerkompetanse.

2. Kropp, bevegelse, mat og helse

Gå turer i ulendt terreng – styrker motorikk.

Lage hinderløyper av stokker, steiner og stubber.

Snakke om mattrygghet og spise sunne måltider ute.

Bruke naturmaterialer i kroppslige leker – kaste kongler, balansere på stokker.

3. Kunst, kultur og kreativitet

Lage kunst med naturmaterialer (blader, kvister, steiner).

Male med naturfarger eller trykk med blader.

Bruke skogen som scene for rollespill og dramatisering.

Lage instrumenter av pinner og steiner.

4. Natur, miljø og teknologi

Observere dyr og planter – lære navn og funksjon.

Samtale om miljøvern – hvorfor vi ikke skal kaste søppel i skogen.

Eksperimentere: f.eks. hva flyter og hva synker i bekken.

Bruke digitale verktøy til å ta bilder av naturfunn og utforske videre.

5. Etikk, religion og filosofi

Reflektere: Hvordan skal vi behandle dyr og natur?

Undre seg sammen: Hvorfor finnes det maur? Hva skjer med bladene om høsten?

Respekt for mangfold i naturen og i gruppa.

Skape rom for stillhet og undring i møte med naturen.

6. Nærmiljø og samfunn

Utforske skogen som en del av nærmiljøet.

Samarbeide med f.eks. bønder.

Lære om allemannsretten og fellesskapets ansvar.

Samarbeid på tvers av barnegrupper og alder.

7. Antall, rom og form

Telle kongler, måle pinner, sammenligne størrelser.

Lage mønstre av blader eller steiner.

Begreper som foran, bak, over, under – brukes konkret i skogen.

Utforske former og symmetri i naturen (f.eks. blader, blomster).

Livsmestring og helse

- Opplevelsen av mestring gjennom fysisk aktivitet og samarbeid i naturen.
- Trygghet i å være ute – i ulikt vær og terreng.
- Øve på problemløsning og håndtering av små utfordringer.
- Fremme trivsel, robusthet og selvstendighet.

Språklig kompetanse

- Bruke rike beskrivelser og begreper for å sette ord på opplevelser.
- Inkludere minoritetsspråklige barn ved å bruke bilder og konkrete.
- Lese bøker om skog og dyr – og bruke disse som utgangspunkt for samtaler.
- Lytte til barnas ytringer og støtte dem i å uttrykke tanker og følelser.

Digital kompetanse

- Ta bilder av dyr og planter – bruke som dokumentasjon eller samtaleutgangspunkt.
- Bruke apper for artsidentifisering.
- Lage digitale bildebøker med barna.
- Skape digitale fortellinger eller presentasjoner om skogstemaet.

Psykososialt lekemiljø

- Skogen gir rikelig med plass til frilek og samarbeid.
- Barn får utforske roller og relasjoner i et naturlig miljø.
- Naturen legger til rette for likeverdige lekeopplevelser.
- Felles prosjekter som f.eks. "bygge et hus til skogsdyrene" skaper samhold.

Voksenrollen

- Være aktivt tilstede, observerende og støttende.
- Inspirere og motivere til undring og utforskning.
- Skape trygge rammer – også i utemiljøet.
- Modellere gode holdninger til natur og fellesskap.
- Legge til rette for varierte aktiviteter, tilpasset alder og utvikling.